

Cultural Planning LABORATORY

Projektbeskrivning Cultural planning och CPL – Cultural Planning Laboratory 2010 - 2013

Inledning

Vad är cultural planning?

Cultural planning är en ny metod för samhällsutveckling med kulturella förtecken. Metoden har många fördelar jämfört med traditionell planering. Den ger en ny helhetsbild av ett samhälle med livskvalitet och kulturella resurser som betydelsefulla inslag. Det är en demokratisk, lyssnande metod som inkluderar medborgarna i planeringen. Rätt genomfört ger det en god förankring för utvecklingsarbete redan från starten.

Metoden har använts framförallt i USA och Australien. På 90-talet började den att utvecklas allt mer i Europa. Den engelska konsultgruppen Comedia som bestod av en rad framstående forskare och kulturutvecklare bidrog genom sina böcker och projekt i olika städer till att sprida metoden vidare främst i England och Italien. I Sverige har Lia Ghilardi och Franco Bianchini gjort metoden känd genom sitt arbete i Göteborg, Kronobergs läns landsting, Landskrona, Malmö, Helsingborg och Jönköping.

Nationellt nätverk. Det finns numera ett nationellt nätverk för cultural planning i Sverige. Nätverket ordnar regelbundet möten och seminarier. Syftet är att sprida kunskap och att utveckla metoden. Nätverket planerar att publicera en handbok i cultural planning under 2010.

Eftersom det är en relativt ny metod så finns det behov av metodutveckling. Metoden behöver finna sin form i en praktisk verklighet. Cultural planning kännetecknas av ett territoriellt perspektiv. Grunden är en noggrann research och kartläggning (sk mapping) om det geografiska område man vill arbeta med. Den skiljer sig från traditionell planering genom att ta fasta också på mjuka värden och har som syfte att bidra till ökad livskvalitet för invånarna på platsen. Att finna platsens själ – är ett sätt att beskriva syftet med cultural planning.

Cultural planning omfattar ett mycket brett närmast etnologiskt kulturbegrepp.

Cultural planning processen leder fram till en handlingsplan. Det är ett långsiktigt arbete – ingen snabb mirakelkur, men det kan bidra till en bestående förändring som är förankrad redan när den genomförs.

Cultural planning är en metod som växt fram i en internationell kontext under många år, på många olika platser och genom ett erfarenhetsutbyte över nationsgränser. I Sverige är metoden relativt prövad men intresset växer sig nu starkt, inte minst med hjälp av det nationella nätverk

som bildats genom SKL.

Cultural planning vill stärka kommunernas självbild och verksamhet genom ett kartläggningsarbete, en ”mapping”, av de kulturella resurserna som finns i lokalsamhället. Det är en inkluderande planeringsmetod som omfattar kommuninvånare, kulturutövare, politiker och det civila samhället. Det innebär ett tvärsektorielt arbete som involverar olika fackområden. Metoden vill ge en mer distinkt och mångfacetterad bild av det lokala samhället. Förhoppningsvis ger det en bättre grund för utveckling och kan också kombineras med mer traditionellt planarbete tex. översiktsplanering.

Metoden bygger på en bred förankring lokalt och ett tydligt mandat från kommunledningarna. Den skall ses som ett samhällsplaneringsverktyg med kulturella förtecken, där konst, kreativitet, civilsamhälle och innovationsförmåga sätts i centrum för en långsiktig och hållbar utveckling.

Metoden har väckt intresse i en rad kommuner i Västsverige.

Men vad kan effekterna vara? Hur mäter man kreativitet och lokal utveckling? Bidrar metoden till ett rikare samhälle? Hur planerar man för kultur?

Det var så tanken om ett rörligt laboratorium uppkom, där man kan utveckla metoder och stötta upp lokala cultural planning-processer för att uppnå ett bättre resultat

Vad är CPL? Cultural planning laboratory

Det är ett idélaboratorium vars huvudsakliga uppgift är att stödja de kommuner i Västra Götalandsregionen som valt att arbeta med cultural planning. Tanken är att under en längre period (flera år) följa, stödja och uppmuntra ett antal kommuner att utveckla sitt samhällsplaneringsarbete och koppla kulturella och kreativa resurser till det befintliga utvecklingsarbetet som sker i kommunen. Genom att på ett tidigt stadium koppla på forskning och analys hoppas projektet att synliggöra effekterna av satsningar på kultur i förhållande till generell samhällsplanering.

Det blir i så fall första gången som man i Sverige studerar den här typen av processer, som utgår från platsen, lokal initiativrikedom och kreativitet. I förlängningen hoppas projektet kunna påvisa vinsterna med kulturell planering och kunna sprida erfarenheterna till andra kommuner i Västra Götaland och Sverige.

Projektet ligger i linje med regeringens satsning på aspektpolitik och den nya kulturpolitiken under mandatperioden 2011 – 2013.

CPL - Cultural Planning Laboratory vill

- ◆ erbjuda utbildning för personal i de kommuner som valt att pröva metoden samt utgöra stöd och bistå med praktisk handledning för de kommuner som arbetar med metoden.
- ◆ utveckla praktiska metoder för att arbeta med cultural planning i kommunerna.
- ◆ bistå med dokumentation och ser till att lokala processer blir tillgängliga för forskning genom samarbete med universitet och högskolor
- ◆ utgöra en kunskapsplattform i form av seminarier och erfarenhetsutbyte
- ◆ administrera nätverk och hemsida för de kommuner som deltar i projektet
- ◆ sprida kunskap om metoden i hela regionen och också nationellt

Kort översikt av projektets organisation och praktiska

upplägg

Projektet är tänkt att pågå under ett + tre år (2010 + 2011 – 2013). Det omfattar åtta kommuner samt Skaraborgs kommunförbund.

De föreslagna kommunerna är: Ale, Borås, (Norrby stadsdel), Färgelanda, Mark, Tanum Tjörn, Trollhättan. Fler kommuner kan tillkomma under processen. Övriga kommuner som är intresserade av metoden ges möjlighet att delta vid gemensamma seminarier eller ta del av erfarenheter från de deltagande kommunerna som fungerar som **pilotkommuner**.

2010 utgörs av ett **förankrings- och uppstartsarbete** där lokala intressenter, grupper och förvaltningar görs delaktiga i metoden kring Cultural planning samt ges möjlighet att utforma projektet efter de förutsättningar som finns lokalt. Projektledningen stöttar med medel och kompetens. De deltagande kommunerna utgör ett nätverk som också genererar kunskap och idéer sinsemellan.

Varje kommun utformar sitt arbete individuellt där metoden endast utgör ett raster kring vilket man skapar en handlingsplan som sträcker sig över flera år.

Till projektet och de deltagande kommunerna kopplas **forskning** som här får möjlighet att bedriva tillämpade studier och göra analys av de processer som skapas inom respektive territorium. Ett av projektets huvudsyften är att undersöka på vilka sätt kultur och kreativitet skapar skillnad i samhällsutvecklingsarbetet.

Projektledning

Projektet styrs av en ledningsgrupp bestående av:

- Christina Hjorth, konsult, tidigare kulturchef i Göteborgs stad. Kontrakterad koordinator/projektledare. Ansvarig för kunskapsutveckling, coaching o rådgivning, etablering av lokala arbetsgrupper, forskning, externa samarbetspartners samt internationella kontakter.
- Simon Roos. Projektledare Kultur i Väst / Västra Götalandsregionen. Sammanställande, ansv. för hemsida o dokumentation samt regional förankring
- Cornelia Himmelman-Lönnroth, kultursutvecklare/processledare Göteborgsregionen. Administration o ekonomi (i samarbete med Partille kommun) samt kontakt med kommunalförbunden.
- Marie Bergdahl, konstkonsulent Västra Götalandsregionen.
- Mie Svennberg, arkitekturkonsulent Göteborgs stad och Västra Götalandsregionen.

Samarbetspartners och referensgrupp

En referensgrupp är kopplad till projektet för ett övergripande och sammanhållande samarbete inom regionen. Referensgruppen möts vid 4-5 tillfällen per år.

I referensgruppen ingår:

- Lilian Nilsson, Fyrbodals kommunalförbund
- David Anthin, Skaraborgs kommunalförbund
- Peter Albinson, Sjuhärads kommunalförbund
- Cornelia Himmelman-Lönnroth, Göteborgsregionens kulturchefernsätverk
- Bengt Källgren, Regionbiblioteket/ Kultur i Väst
- Representant, Västarvet

CPL - kommunala nätverket

Nätverket bildar ett forum för metodutveckling, kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte. CPL-nätverket består av projektledarna/kontaktpersoner i de kommuner som arbetar med cultural planning samt projektledningen för CPL.

Varje kommun utser lokala projektledare/ kontaktpersoner:

- Eva Pettersson, kultur-och fritidschef Tanums kommun
- Christer Olsson, kulturchef Trollhättans kommun
- Evike Sandor, kulturchef / Maria Bäckersten, kultursekreterare, Cathrine Berntsson rektor för kulturskolan, Tjörns kommun
- Michael Svensson, verksamhetsledare Kultur, Ale kommun
- Krystyna Skjellfors, kulturansvarig Färgelanda kommun
- Elisabeth Lundgren, kulturchef Borås kommun / stadsdel Norrby
- Pia Karlsson, kultur-och fritidschef
- Samt en eller ett par kommuner från Skaraborg

Projektupplägg; 2010-01-31 – 2011-01-31

Regionala parter: Kultur i Väst, Västarvet, Västergötlands bildningsförbund och ev. KulturUngdom samt de fyra kommunalförbunden får en viktig roll som kunskapspridare och bärare av projektet i ett regionalt sammanhang.

Den nya aspektpolitiken får möjlighet att prövas i praktiken hos ett antal kommuner.

Vinter / vår 2010

Projektet förankras i kommunledningen.

Kontaktperson / projektledare utses.

En **styrgrupp** bestående av representanter från förvaltningar etableras.

En tvärssektoriell **arbetsgrupp** utses med representanter för olika verksamheter. Näringsliv, turism, planavdelning, kultur, utbildning, osv.

En **referensgrupp** bildas i kommunen som består av företrädare för olika målgrupper, föreningar och intressegrupper.

Handlingsplan för året tas fram.

Projektledningen för CPL besöker alla lokala intressenter under en fortbildningsdag under våren.

En första kartläggning / avsökning av kommunens kulturella resurser, identitet, plan-och strategiarbete genomförs.

Avstämning och erfarenhetsutbyte i det kommunala nätverket och med projektledningen för CPL under slutet av våren.

Gemensam workshop 26 – 27 maj anordnas med externt inhyrd kursledare (Lia Ghilardi, Noema Research Ltd, London). Max 2 pers från respektive kommun.

Planering för ett fördjupat och mer långsiktigt arbete tar vid i kommunen (2011 – 2013).
Förankring med intressegrupper, föreningar, organisationer och institutioner.

Hösten / vinter 2010 / 2011

Förankringsarbete fortsätter samt fördjupning av de tvärsektoriella samtal som initierats under våren. Relationer med nya intressegrupper och definiering av roller i det fortsatta arbetet.

Kartläggning och analys av kommunens ekonomiska, strategiska och strukturella fakta kopplat till måldokument och de olika förvaltningarnas planering.

Valet 2010 Under hösten kommer fokus att ligga på nya politiker som väljs in i nämnder samt förverkligande av de partipolitiska programmen. CPL kommer att utgöra ett möjligt och viktigt instrument för att förverkliga delar av den lokala framtidspolitiken inom alla politikerområden. För att ett långsiktigt arbete skall kunna utvecklas krävs att alla nämnder och förvaltningar görs medvetna om vilka möjligheter som finns genom projektet.

Projektplan för perioden 2011 – 2013 tas fram under hösten.

Beslut om fortsatt finansiering fattas på lokal och regional (och ev. nationell) nivå. Ny projektplan för perioden 2011 – 2013 antas.

Gemensam workshop/seminarium no: II hålls på senhösten.

Fas I avslutas 2011-01 -31 med utvärdering och analys av 2010 års förankrings- och uppstartsarbete.

Regionens årliga (och tredje) kommunkonferens 23 mars 2011 kan bli ett viktigt forum för att sprida erfarenheterna från Fas 1.